

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobce: **Ing. T. S., MBA**
t. č. Věznice Mírov, P. O. Box 1, 789 53 Mírov

proti
žalované: **Vězeňská služba České republiky – Věznice Heřmanice**
sídlem Orlovská 670/35, 713 02 Ostrava - Heřmanice

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 9. 2021 č. j. VS-159039/ČJ-2021-803532-ZAB, ve věci zabránění věci

takto:

- I. Rozhodnutí Vězeňské služby České republiky – Věznice Heřmanice ze dne 13. 9. 2021 č. j. VS-159039/ČJ-2021-803532-ZAB a ze dne 7. 9. 2021 č. j. VS-159039/ČJ-2021-803532-ZAB **se zrušují** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. R.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Česká republika **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 13. 9. 2021 č. j. VS-159039/ČJ-2021-803532-ZAB, kterým byla zamítnuta stížnost žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 9. 2021 č. j. VS-159039/ČJ-2021-803532-ZAB, jímž bylo rozhodnuto o zabránění věci.
2. V žalobě žalobce namítl, že žalovaná nesprávně užila institut zabránění věci, když mělo dojít k užití institutu propadnutí věci podle ust. § 48 odst. 1 písm. a) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění (dále jen „zákon o výkonu trestu“). Institut zabránění věci nepatří mezi kázeňské tresty, tím je naopak propadnutí věci. Ke skutkovému stavu žalobce uvedl, že se jako odsouzený ve výkonu trestu odnětí svobody dopustil držení dvou mobilních telefonů a jejich příslušenství, čímž spáchal kázeňský přestupek, za nějž mu byl dne 8. 4. 2021 uložen kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 20 dnů nepodmíněně, proti čemuž žalobce nepodal stížnost a ke dni podání žaloby tento trest vykonával. Žalobce má za to, že správně mu měl být spolu s tímto kázeňským trestem uložen i kázeňský trest propadnutí věci podle § 48 odst. 1 písm. a) zákona o výkonu trestu a nemělo tedy dojít k zabránění věci podle § 50 odst. 1 písm. c) zákona o výkonu trestu. Ke své argumentaci žalobce odkázal na komentářovou literaturu k zákonu o výkonu trestu, přičemž zdůraznil, že trest propadnutí věci lze uložit i vedle jiného kázeňského trestu (§ 47 odst. 2 věta poslední zákona o výkonu trestu). Žalobce dále vyjádřil nesouhlas s odůvodněním napadeného rozhodnutí, kdy žalovaný nesprávně argumentuje délkou předpokládaného šetření ohledně nepovolených věcí, které byly předány oddělení prevence a stížností. Nepovolené věci byly u žalobce nalezeny dne 25. 2. 2021 a ihned předány oddělení prevence a stížností. Oddělení výchovy téhož dne začalo řešit kázeňský přestupek a žalobce ihned poskytl přístupové údaje do mobilního telefonu HUAWEI. Dne 30. 3. 2021 byla provedena fotodokumentace a dne 8. 4. 2021 byl žalobci uložen kázeňský trest. Dne 15. 4. 2021 žalobce poskytl vysvětlení ohledně držení nepovolených věcí. Téhož dne bylo vyšetřování oddělení prevence a stížností ukončeno a věci byly předány oddělení výchovy (úřední záznam ze dne 15. 4. 2021). Až za dalších pět měsíců (září 2021) bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí o zabránění věci.
3. Dále žalobce namítl, že správní orgán měl v případě mobilního telefonu rozhodnout o jeho vrácení žalobci, protože zabránění věci i propadnutí věci nelze uložit, pokud by vzhledem k vyšší hodnotě věci bylo vyslovení jeho propadnutí v nápadném nepoměru v povaze kázeňského přestupku (§ 48 odst. 3 zákona o výkonu trestu). Odůvodnění žalovaného, že žalobce nepředložil v průběhu řízení žádnou kupní smlouvu, která by deklarovala hodnotu zabavených věcí, je irelevantní, neboť kupní smlouvu je možné sjednat i ústně. O tom, že se jedná o věc vyšší hodnoty, svědčí cena mobilního telefonu HUAWEI, za nějž žalobce zaplatil 10 000 Kč, byť skutečná pořizovací cena byla nižší (6 990 Kč), avšak ve vězeňském prostředí cena vždy vzroste. Vyšší cena plyne ze softwaru, který mobilní telefon obsahuje, což jsou aplikace pro obchodování na kapitálových a měnových trzích prostřednictvím nebankovních poskytovatelů investičních služeb, což si lze ověřit přímo v mobilním telefonu. Žalobce poukázal na kázeňské řízení s odsouzeným J.R., v němž žalovaná

postupovala odlišně, když za podobné kázeňské provinění tomuto vězni uložila mírnější trest, zabavené věci mu vrátila a tyto byly uloženy do intendanturního skladu.

4. Kromě zrušení rozhodnutí správních orgánů obou stupňů o zabrání věci se žalobce dále domáhal, aby soud žalované uložil v souladu s § 12 odst. 2 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážce České republiky, v platném znění (dále jen „zákon č. 555/1992 Sb.“) povinnost vrátit zabavený mobilní telefon HUAWEI zpět žalobci a umožnit mu jej buď uložit do intendanturního skladu věznice, anebo odeslat na žalobcem určenou adresu na vlastní náklady. Žalobce se rovněž domáhal, aby bylo žalovanou vydáno rozhodnutí o kázeňském trestu podle § 46 odst. 3 písm. e) ve spojení s ust. § 48 odst. 1 písm. a) zákona o výkonu trestu, kdy ostatní odňaté věci propadnou státu nebo budou zničeny podle § 12 odst. 2 zákona č. 555/1992 Sb.
5. Žalovaná ve vyjádření uvedla, že v rámci své diskreční pravomoci je oprávněna zvážit, k jakému řešení přistoupí, a to vzhledem k dosažení účelu trestu odnětí svobody, závažnosti jednání, jeho vlivu na bezpečnost ve věznici a dalším skutečností, které je třeba brát při rozhodování do úvahy. Zákon o výkonu trestu žalované neukládá povinnost uložit pouze kázeňský trest podle § 48 zákona o výkonu trestu, ale je plně v její kompetenci hodnotit veškeré skutečnosti, které se k projednávanému činu vztahují a zvolit jedno z možných řešení, které právní norma nabízí. Z ust. § 50 odst. 1 písm. a) – c) zákona o výkonu trestu vyplývá, že lze přistoupit k institutu zabrání věci ze zde uvedených důvodů, což bylo splněno. Žalovaná musí chránit bezpečnost ve věznici a pouhá přítomnost mobilního telefonu ve vězeňském prostředí ji zásadním způsobem ohrožuje. Zachování bezpečnosti ve věznici vystupuje do popředí i nad případnou teoreticky vyšší hodnotou věci. Žalovaná zdůraznila, že každý případ porušení povinností odsouzeného hodnotí zcela individuálně s ohledem na detaily jednotlivého případu. Srovnávání s kázeňskými řízeními u jiných odsouzených nelze paušalizovat. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby.
6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění - dále jen „s. ř. s.“) a byl vázán žalobními body uvedenými v žalobě.
7. Z obsahu správních spisů krajský soud zjistil, že rozhodnutím ze dne 8. 4. 2021 č. j. VS-40213/ČJ-2021-803532-KT byl žalobci uložen kázeňský trest podle ust. § 46 odst. 3 písm. g) zákona o výkonu trestu – celodenní umístění do uzavřeného oddílu na 20 dnů nepodmíněně za porušení stanovené kázně a pořádku ve smyslu § 28 odst. 2 písm. j) a § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu, jehož se žalobce dopustil tím, že přechovával v osobní skříňce mobilní telefon značky L8STAR tmavě modré barvy včetně SIM karty, mobilní telefon HUAWEI modré barvy včetně SIM karty, 1 x SIM kartu a 1 x nabíjecí adaptér, jak bylo zjištěno kontrolní prohlídkou dne 25. 2. 2021. Proti tomuto rozhodnutí žalobce nepodal stížnost a kázeňský trest byl vykonán ve dnech 11. 10. – 31. 10. 2021. V rámci zjištění kázeňského přestupku dne 25. 2. 2021 byly žalobci označené věci odňaty, o čemž byl sepsán záznam o odnětí věci. Dne 7. 9. 2021 vydala žalovaná rozhodnutí o zabrání věci žalobci podle § 50 odst. 1 písm. c) zákona o výkonu trestu. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce stížnost, o níž bylo rozhodnuto napadeným rozhodnutím žalované. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaná k námitce, že ve vztahu k věcem mělo být vydáno rozhodnutí o jejich propadnutí, uvedla, že zvolený postup správního orgánu I. stupně byl správný, neboť žalobce již byl za přestupek kázeňsky potrestán

rozhodnutím ze dne 8. 4. 2021. Pokud by byl uložen kázeňský trest propadnutí věci, byl by žalobce trestán za jednu věc dvakrát, což zákon nepřipouští. Nepovolené věci byly předány oddělení prevence a stížností k dalšímu šetření, a proto s ohledem na problematiku prekluzivní lhůty bylo následně rozhodnuto o zabrání věci.

8. Podle ust. § 50 odst. 1 zákona o výkonu trestu, pokud nebylo rozhodnuto o propadnutí věci, lze rozhodnout o tom, že se taková věc zabírá,
 - a) jestliže pachatele nelze za kázeňský přestupek stíhat nebo kázeňsky potrestat,
 - b) jestliže mu věc nepatří, nebo
 - c) jestliže to vyžaduje bezpečnost osob, majetku, pořádek ve věznici, případně jiný obdobný obecný zájem.
9. Podle ust. § 48 odst. 1 zákona o výkonu trestu, kázeňský trest propadnutí věci lze uložit, jde-li o věc, jíž bylo užito ke spáchání kázeňského přestupku.
10. Podle ust. § 48 odst. 2 zákona o výkonu trestu, kázeňský trest propadnutí věci je možno uložit samostatně nebo s jiným kázeňským trestem, patří-li věc pachateli kázeňského přestupku. Vlastníkem propadlé věci se stává stát.
11. Podle ust. § 48 odst. 3 zákona o výkonu trestu, kázeňský trest propadnutí věci nelze uložit, pokud by vzhledem k vyšší hodnotě věci bylo vyslovení jejího propadnutí v nápadném nepochopitelně k povaze kázeňského přestupku.
12. Podstatou podané žaloby je zpochybnění aplikace ust. § 50 odst. 1 písm. c) zákona o výkonu trestu na předmětný skutkový stav. Žalobce má za to, že institut zabrání věci byl žalovanou použit neoprávněně. Žalovaná se naopak domnívá, že postup, který zvolila, byl možný a správný ve smyslu zákonných možností stanovených zákonem o výkonu trestu a že k aplikaci institutu zabrání věci došlo v rámci zákonné pravomoci žalované.
13. Krajský soud při posouzení věci vycházel z komentářové literatury k § 50 odst. 1 zákona o výkonu trestu (KALVODOVÁ, Věra. *Zákon o výkonu trestu odnětí svobody. Komentář*, Praha: Wolters Kluwer, 2012). V souzené věci došlo prvostupňovým rozhodnutím k zabrání věci podle § 50 odst. 1 písm. c) zákona o výkonu trestu, tedy z důvodu, že to vyžaduje bezpečnost osob, majetku, pořádek ve věznici, případně jiný obdobný obecný zájem. Komentářová literatura uvádí, že naplnění požadavku dle § 50 odst. 1 písm. c) zákona o výkonu trestu je třeba posuzovat podle okolností konkrétního případu a podle povahy předmětné věci, kdy bezpečnostní riziko pro věznici zahrnuje také držení mobilního telefonu odsouzeným. Současně je však zdůrazněno, že postup podle tohoto ustanovení přichází v úvahu v podstatě jen za situace, kdy se nepodaří zjistit vlastníka věci, která má být zabrána. Naopak bude-li vlastníkem pachatel kázeňského přestupku, pak bude namísto buď uložení kázeňského trestu propadnutí věci podle § 48, anebo zabrání věci podle § 50 odst. 1 písm. a) zákona o výkonu trestu. Aplikace ustanovení písm. b) pak připadá v úvahu pouze tehdy, nepatří-li věc pachateli kázeňského přestupku a bude zjištěn její vlastník.
14. Krajský soud optikou výše uvedeného dospěl k závěru, že v nyní souzené věci nebyly naplněny předpoklady pro aplikaci ust. § 50 odst. 1 zákona o výkonu trestu. Žalobce ve správním řízení o kázeňském přestupku nerozporoval, že se kázeňského přestupku dopustil, ani to, že odňaté věci, jichž bylo užito ke spáchání přestupku, mu patří. Existoval

tak předpoklad, aby byl žalobci uložen kázeňský trest propadnutí věci podle § 48 odst. 1 zákona o výkonu trestu. Žalovaná v rozhodnutí o zabrání věci, ani v napadeném rozhodnutí neuvedla žádné relevantní důvody, proč ke kázeňskému trestu propadnutí věci nepřistoupila. Pokud v napadeném rozhodnutí (bod 1.) uvedla, že odňaté věci byly předány oddělení prevence a stížností k dalšímu šetření a poukázala na „*problematiku prekluzivní lhůty*“, jde o zcela obecné tvrzení, které bez dalšího zvolený postup neodůvodňuje. Žalovaná se tudíž řádně nevypořádala s odvolací námitkou žalobce (srov. přiměřeně rozsudek NSS sp. zn. 9 As 66/2009).

15. Soud zdůrazňuje, že institut zabrání věci ve smyslu § 50 odst. 1 zákona o výkonu trestu nelze vnímat jako alternativu k institutu kázeňského trestu propadnutí věci dle § 48 téhož zákona. Ten má prioritu v případech, kdy je konkrétní věci použito ke spáchání kázeňského přestupku a tato věc patří pachateli takového kázeňského přestupku. Žalobce tím, že přechovával 2 mobilní telefony a jejich příslušenství, porušil základní povinnosti odsouzeného, čímž naplnil předpoklad ust. § 48 odst. 1 písm. a) téhož zákona, a proto mu měl být uložen kázeňský trest propadnutí věci, který mohl být uložen samostatně nebo současně s jiným kázeňským trestem. Jakkoliv lze souhlasit s žalovanou, že zachování bezpečnosti a pořádku ve věznici je zákonným důvodem pro zabrání věci dle § 50 odst. 1 písm. c) zákona o výkonu trestu, nelze pominout, že postup dle tohoto ustanovení se vztahuje na případy, kdy není zjištěn vlastník věci užitý ke spáchání kázeňského přestupku, což však není případ žalobce. S žalovanou nelze souhlasit ani v tom, že zabráním věci nebyl žalobce nijak zkrácen na svých právech oproti situaci, kdy by mu byl uložen kázeňský trest propadnutí věci (bod 1. napadeného rozhodnutí). V případě propadnutí věci dle § 48 odst. 1 zákona o výkonu trestu by se totiž žalovaná musela v souladu s ust. § 48 odst. 3 zákona o výkonu trestu zabývat otázkou hodnoty věci, jejíž propadnutí bude vysloveno, což je projevem zásady přiměřenosti trestu. Minimálně toto kritérium hodnocení bylo žalobci jako vlastníkovu věcí upřeno.
16. S ohledem na shora učiněné závěry krajský soud shledal nadbytečným posuzovat žalobní námitku směřující proti tomu, že se žalovaný nezabýval posouzením hodnoty zabraných věcí, neboť tato otázka by byla soudem přezkoumatelná pouze v případě, že by žalovanou bylo aplikováno ust. § 48 zákona o výkonu trestu.
17. Jelikož v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je úkolem soudu přezkoumat napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, nezabýval se krajský soud ani návrhy žalobce na další postup žalované, jenž by mohl připadat v úvahu v případě, že bude dosaženo zrušení napadeného rozhodnutí soudem. Taková úvaha soudu je za dané procesní situace předčasná a odporující základnímu principu dělby moci výkonné a soudní, neboť soud by tak nepřipustně zasahoval do výlučné pravomoci správních orgánů.
18. Na základě shora uvedené argumentace dospěl krajský soud k závěru, že žalovaná napadeným rozhodnutím, jímž vyslovila zabrání věci, které bylo užito ke spáchání kázeňského přestupku žalobcem, jemuž věc současně patřila, zatížila řízení procesní vadou spočívající v nedostatku důvodů k rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) a v podstatném porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.). V souladu s ust. § 78 odst. 3 s. ř. s. soud zrušil také prvostupňové rozhodnutí, které trpí stejnými vadami. Současně byla věc vrácena žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

[Zadejte text.]

19. Výrok o náhradě nákladů řízení odpovídá ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., když procesně úspěšnému žalobci podle obsahu soudního spisu nevznikly s tímto řízením žádné náklady.
20. Česká republika nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobci bylo soudem přiznáno osvobození od soudních poplatků.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 19. května 2022

JUDr. Monika Javorová, v. r.

předsedkyně senátu